

РЕЦЕНЗИЯ

върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен „доктор“ по: област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление: 3.8 Икономика, научна специалност: Организация и управление (селско стопанство и подотрасли).

Автор на дисертационния труд: Йелена Мирослав Миланович – задочен докторант към Катедра „Мениджмънт и маркетинг“ при Аграрен университет, гр. Пловдив.

Тема на дисертационния труд: „Конкурентоспособност на дистрибуционните системи на аграрни продукти в Сърбия“.

Рецензент: проф.д. ик. н. Асен Иванов Конарев, Университет по хранителни технологии – Пловдив, област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление: 3.8 Икономика, научна специалност: Икономика и управление (по отрасли), определен за член на научното жури със Заповед № РД-16-267/05.03.2020 на Ректора на Аграрния университет – Пловдив.

1. Кратко представяне на кандидата

Йелена Миланович е родена на 14 декември 1969 г. в Белград, Сърбия.

Средното си образование получава в „Техническо училище“, Белград, със специалност „Техник по строително инженерство“ през 1989 г.

Висшето си образование получава във факултета по Бизнес икономика и предприемачество към университета на Белград, като придобива квалификацията „магистър – икономист“ през 2016г.

Определено време работи като преводач в бизнес компанията за бързо хранене „Макдоналдс“ – клон Белград, а от 2003 г. до настоящия момент е директор на туристическата агенция „Вива“, Белград.

Владее добре английски език, познава и използва успешно Microsoft Windows, Word, Excel, Internet.

В личния си профил посочва, че е усърдна, изключително отговорна и комуникативна, изобретателна, добър отборен играч, независима, стремяща се да получи по-нататъшно професионално развитие и да придобие нови знания и умения.

2. Актуалност на проблема

Йелена Миланович е положила сериозни усилия да обоснове убедително актуалността на темата на дисертационния труд, като включва следните аргументи:

- големият дял, които селското стопанство заема в БВП, националния доход, износа и заетостта на населението, през последните години
- загубата на пазарни позиции;
- развитието на биологичното производство и нарастващото търсене на биологични продукти;
- състоянието на селските райони в Сърбия;
- миграционните процеси по маршрута „село-град“;
- зависимостта на икономическата структура на селските райони от първичните сектори.

Актуалността на проблематиката на дисертационния труд добре е свързана със следните основополагащи компоненти на стратегията за развитието на агробизнеса на Сърбия:

- оптимално използване на наличните ресурси;
- увеличаване на интензивността (добива) на производството;
- увеличаване на обема на общото производство;
- нарастване на износа на селскостопански продукти и др.

Нарастващата степен на актуалност успешно е аргументирана с основните предизвикателства пред развитието на селското стопанство и селските райони.

Считам, че в автореферата в недостатъчна степен е аргументирана актуалността и значимостта от нарастването на конкурентоспособността на самите дистрибуционни системи – пропуск, който е преодолян в самата дисертация.

3. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване

Считам, че целта на дисертационния труд е добре формулирана и рационално декомпозирана в два основни процеса:

- анализ и разкриване на определящите фактори на конкурентоспособността на дистрибуционната система на аграрни продукти;

- съставяне и предлагане на модели за повишаване на тази конкурентноспособност.

Представените четири задачи приемам като основни, тъй като за постигането на целта Йелена Миланович е решила и други задачи, особено във връзка с приложение на метода на моделирането.

Предметът и обектът на изследване са правилно формулирани.

Тезата на дисертационния труд убедително е свързана с устойчивото развитие на селското стопанство и селските райони на Сърбия. Изследователските хипотези са групирани в рамките на два работни модела на факторите, оказали въздействие върху конкурентноспособността на дистрибуционните системи на аграрни продукти.

Представените шест изследователски подходи и методи са подходящи и достатъчни за формирането на инструментариум за постигане на целта и решаване на задачите на дисертационния труд.

4. Онагледеност и представяне на получените резултати

Дисертационния труд е много добре онагледен:

- 146 таблици;
- 18 фигури;
- 102 графики;
- 20 диаграми.

Удоволствие е да се чете и рецензира такава дисертация.

Всички таблици, фигури, графики и диаграми са добре оформени и номерирани, като е много добре разбираем източника (авторски продукт или заимстване от използваната литература).

Считам, че по критерия „онагледеност и представяне на резултатите“ дисертацията е на много високо равнище.

5. Обсъждане на резултатите и използваната литература

Дисертационният труд е сравнително голям по обем – 196 страници, включително и приложенията, които са 13 страници. В структурно отношение той има 3 основни части.

В първата глава сравнително задълбочено са проучени и представени теоретичните основи на изследването, като Йелена Миланович последователно представя:

- конкурентоспособността като концептуална дефиниция;
- факторите, които влияят върху конкурентоспособността;
- подходите за измерване на конкурентоспособността;
- спецификата на конкурентоспособността в селското стопанство;
- начините, по които конкурентоспособността допринася за развитието на селските райони.

Във втората част на тази глава дисертантката успешно определя основните фактори, дефиниращи дистрибуционната мрежа в селското стопанство. Разкрити и добре характеризирани са:

- каналите на дистрибуция;
- елементите на физическата дистрибуция на селскостопанските продукти;
- технологиите, прилагани в дистрибиционния и логистичния сектор.

Втората глава е посветена на методологията и методиката на изследването. Прави добро впечатление сериозното проучване на теоретичните и емпирични резултати от предходни научни изследвания по проблематиката на дисертационния труд. Представени са основанията, като е съставен въпросникът за определяне влиянието на факторите, участващи в моделите на конкурентоспособността на системата за дистрибуция на земеделски продукти.

В третата глава много добре са представени и приложени статистическите подходи и методи за измерване на въздействието на всички елементи върху дистрибуционната система на земеделски продукти.

Дисертантката съставя и изпитва два модела, които изпитва за достоверност. Коректно са приложени методите на множествената корелация и регресионния анализ за изследване на връзките между факторите, участващи в конструкцията на двета модела.

В заключението в конспективен вид са представени основните резултати от изследването, като са маркирани насоки за следващи проучвания на системата за дистрибуция на аграрни продукти в Сърбия.

Използваната литература е представена в 137 източника. Използвани са значителна част Интернет източници. Литературата е подредена добре. Има много източници от последните години, което показва, че Йелена Миланович е проучила съвременното състояние на проблема.

6. Приноси на дисертационния труд

Приемам справката на приносите на дисертационния труд, като ги разграничавам по следния начин:

- Научни приноси:
 - изяснената същност на конкурентоспособността на дистрибуционната система с доказано значение за устойчивото развитие на селското стопанство и селските райони;
 - концептуалната рамка за оценка на конкурентоспособността на дистрибуционната система на аграрни продукти в Република Сърбия.
- Научно - приложни:
 - анализът и оценката на конкурентоспособността на дистрибуционните системи на земеделски продукти в конкретните условия на Сърбия;
 - установените критични фактори на организирането и развитието на дистрибуционната система;
 - съставените модели за изграждане на конкурентни дистрибуционни системи, които да се използват в практиката.

Считам, че приносите са резултат от разработката на дисертационния труд и са лично дело на Йелена Миланович.

7. Критични бележки и въпроси

Оценявам обективно всички трудности, които възникват при ръководството на чуждестранни докторанти. Независимо от това си позволявам да направя критични бележки по подготовката на автореферата и особено на неговия превод.

Оценявам високо усилията на членовете на катедра „Мениджмънт и маркетинг“ при Аграрния университет за качествената подготовка на голям брой чуждестранни докторанти през изминалия мандат. Настоящата дисертация, която рецензирам, е убедително доказателство за тази моя оценка.

Към докторантката имам следния въпрос:

„Освен множествената корелация и методите на регресионния анализ, могат ли да се използват и други методи за разкриване на стратегическите фактори за развитие на дистрибуционната система на аграрни продукти?“

8. Публикувани статии и цитирания

Представен е списък с 5 публикации по дисертационния труд, които по количество отговарят на изискванията на Правилника на Аграрния университет – Пловдив. Публикувани са през последните две години: 2019-2020 г. Като систематика се разпределят по следния начин:

- самостоятелни – 2 броя;
- в съавторство – 3 броя.

В колективните публикации докторантката е водещ автор в две публикации.

Не е представена справка за цитиранията.

Представеният автореферат отразява обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд. Както посочих, той би могъл да се състави по-прецизно.

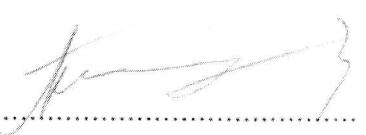
ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Въз основа на научените и приложените, от докторанта, различни методи на изследване, правилно изведените експерименти, направените обобщения и изводи считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително и да присъди на Йелена Мирослав Миланович образователната и научна степен „**доктор**“ по научната специалност „Организация и управление на производството“.

Дата: 29.06.2020

гр. Пловдив

РЕЦЕНЗЕНТ:

(проф. д. ик. н. Ас. Конарев)